

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.704/2015/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Kocsordi Zsolt ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek, a dr. Nagy Attila ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (címe) alperessel szemben személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében a Debreceni Törvényszék 6.P.20.469/2015/14. számú ítélete ellen a felperes részéről 16. és az alperes részéről 17. sorszámmal előterjesztett fellebbezések folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 30 000 (harmincezer) Ft másodfokú perköltséget, és térítsen meg az államnak - az illetékes állami adóhatóság felhívására az abban foglalt módon és határidőn belül - 128 000 (százhuszonnyolcezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket. Kötelezi az alperest, hogy ugyancsak térítsen meg az államnak - az illetékes állami adóhatóság felhívására az abban foglalt módon és határidőn belül - 32 000 (harminckétezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az alperes 2010. évben **X** Város Önkormányzata Képviselő-testületének a tagja volt. A 2010. október hó 3. napján esedékes helyi önkormányzati választásokon mind az alperes, mind a felperes egymás riválisaként képviselőjelöltként indultak **X** ...-as választókerületében. A választások eredményeként az alperes az első helyen végzett (178 érvényes szavazattal), és így a 2010-2014-es ciklusra helyi önkormányzati képviselő lett, míg a felperes a második helyen végzett (164 érvényes szavazattal), ezért helyi önkormányzati képviselői mandátumot nem szerzett.

A választások kampányidőszakában, 2010. augusztus hó 28. napján az alperes a **x-i** ...-as választókerület területén, az ún. **O** városrészben, (a Cs, F., M., H. és A. utcákat érintve) az egyes

házak és lakások postaládájába aláírás nélküli, A/4-es lapon nyomtatott illetve fénymásolt szórólapot dobott be az alábbi szöveggel:

„Tisztelt **x-i** lakosok!

Milyen ember az, aki:

- 34 évesen Jancsikának szólíttatja önmagát? Talán még nem érzi magát felnőttnek?
- szórakozni sem tud, mert kivetkőzik magából és alpári módon viselkedik?
- mindenkit kibeszél az emberek háta mögött?
- rendezvényekre ingyen akar kipakolni; nem szeret helypénzt fizetni?
- nem szeret fizetni és csak kritizálja a szakemberek által elvégzett munkát, legyen az autófényezés, lakásfelújítás? Hány szakember van, aki dolgozni akar még neki?
- nem tiszteli az embereket, leitatja és meztelenre vetkőzteti őket? Vagy berúgatja a megunt személyt és kirúgja!?
- kisemmizi a házából S. B.-t egy pár pohár bor után?
- **A-val** jár és nem vállalja föl, mert rangon alulinak tartja?
- 14 éves lányával nem hajlandó foglalkozni?
- számára minden nő egy k..va?
- irigy az édesanyjára, mert az unokájára vigyáz? vagy sógora nem lopott még eleget a Viziközműből, hogy nem jut bébysitterre?
- 300,- Ft tartozást baltanyéllal kér vissza?
- üzletet köt és utána meghazudtolja önmagát?
- belemar abba, akinek a keze enni adott neki, ...mert ez a kéz nem bocsátott a rendelkezésére ingyen egy telket?
- számára csak addig érték az ember, amíg kihasználhatja?

Hol fog a választókkal törődni az ilyen ember, aki a gyerekeit sem vállalja?

Lehet-e bízni egy ilyen emberben?

Kell-e, hogy képviseljen minket, **x-eket** egy ilyen ember?

Madarat tolláról, embert barátjáról?

Lám, lám, nem minden arany, ami fénylik????"

A szórólap terjesztéséről annak folyamatban léte alatt a felperes tudomást szerzett, ezért a helyszínre érkezett, és az alperes felé számonkérően lépett fel. Az eseményhez rendőri intézkedés társult.

Az alperes által terjesztett szórólap az érintett választóközrészben, és azt meghaladóan **X** város területén is a következő napokban kézzől kézre járt, általános jelleggel és széles körben közismertté vált. Annak tartalma alapján a felperes személye beazonosítható volt.

Az alperes által terjesztett szórólap alkalmas volt arra, hogy a felperes személyét részint magánemberi minőségben, részint a **X** város területén vendéglátóhelyet üzemeltető vállalkozói minőségében, részint pedig a választásokon induló helyi képviselőjelöltként lejárassa, vele szemben a bizalmat megingassa, a hitelét csorbítsa. Alkalmas volt arra is, hogy a felperes személyét jelentős időintervallumban, így a mai napig is kiterjedő hatással a szórólapon terjesztett híresztelés járja körül, mely miatt ő és a közeli családtagjai is mások irányába folyamatos magyarázkodásra, mentegetőzésre kényszerültek és kényszerülnek.

A felperes, mint magánvádló magánindítványa alapján a jelen per alperesével, mint vádlottal szemben indult büntetőeljárásban a... Bíróság a 2012. október hó 25. napján kelt 44.B.2169/2010/27. szám alatti ítéletével megállapította az alperes bűnösségét nagy nyilvánosság előtt, aljas indokból elkövetett rágalmazás vétsége miatt (Btk. 179. §-ának (1) bekezdése és a (2) bekezdésének a-b) pontjai), ezért őt 3 év időtartamra próbára bocsátotta. Ítéletének indokolásában tényként állapította meg, hogy a szórólapot az alperes maga terjesztette, a szórólap tartalma alapján a felperes személye egyértelműen beazonosítható volt, s az a felperes becsületének csorbítására alkalmas tényeket, gyalázkodó, több esetben bűncselekmény elkövetésének látszatát is keltő megjegyzéseket, illetve tényállításokat tartalmazott. A minősítő körülmények keretében a nagy nyilvánosság tekintetében az elsőfokú bíróság azt értékelte, hogy a bűncselekményt az alperes sokszorosítás útján létrejött szórólapok terjesztésével követte el, az aljas indokból való elkövetés tekintetében pedig azt, hogy az alperes a választási riválisával szemben a választási eredmény befolyásolásának érdekében követte el tettét. A Debreceni Törvényszék a 18.Bf.666/2012/5. szám alatti végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét annak a helyes indokai alapján helybenhagyta.

2010. augusztus hó 30. napján a szórólapterjesztés során a peres felek között kialakult incidensről az alperes a Y Televízióknak nyilatkozatot adott, ami még aznap megjelent az esti híradóban, továbbá annak a kép- és hanganyagát elérhetővé téve arról tudósítás jelent meg a d internetes hírportálon, ez jelenleg is elérhető.

Az alperes az alábbi nyilatkozatot tette: „Úgy vertem fel a lakókat, lényegében, hogy engedjenek be, mert megöl. Kicsinál, megöl, azt mondta ő lesz a képviselő... És nem volt más választásom, ugrani kellett a kerítés tetején. ...Így az utcán letámadni, hogy nekem le kell ugranom egy kerítésen, hát milyen független képviselő, ilyet indítanak. Hát egyszerűen borzalmas, felháborító, hogy rettegésben kell majd élnem.”

A tudósításban a narrátor kitért az alábbiakra: „**B. L-né** otthonában megmutatta azokat a sérüléseket, amiket állítása szerint a támadás, illetve a menekülés közben szerzett. Az orvosi leletek alapján sérülései 8 napon túl gyógyulnak, így az ügyben súlyos testi sértés miatt indulhat eljárás.” A tudósítás vége tartalmazta, hogy az ügyben a ... Rendőrkapitányság előtt eljárás indult.

Ez a tudósítás X lakosságának széles körében vált ismertté, közbeszéd tárgyává lett. Ennek alapján a lakosság jelentős részében az a benyomás alakult ki, hogy a -tudósítás tartalma alapján számukra személyesen beazonosítható - felperes megtámadta, tettelegesen bántalmazta az alperest. Ez a felperes megítélését hátrányosan érintette, aki emiatt még a jelenben is magyarázkodásra, védekezésre kényszerül. Egy másik ember bántalmazásának híre, aki ráadásul választási rivális és nő, a felperes személyének megítélését, a vele szemben táplált bizalmat és a népszerűségét általános jelleggel csökkentette, hátrányos megítélése alól a mai napig nem mentesült.

Az alperes által 2010. augusztus hó 30. napján tett feljelentés folytán indult eljárásban a Rendőrkapitányság Bünygyi Osztálya az 1526/2010.bü. szám alatt folytatott eljárást a felperessel szemben garázdaság vétségének gyanúja miatt, majd a bizonyítási eljárás lefolytatását követően a 2010. október hó 6. napján kelt határozatával a nyomozást megszüntette, mert a feljelentés tárgyát képező cselekmény nem bűncselekmény, és a felperessel szemben más bűncselekmény elkövetése sem volt megállapítható. Az eljárás során az alperes, mint feljelentő egyebek mellett azt adta elő, hogy a felperes egy alkalommal mellbe vágta ököllel, melytől az ingének több gombja is leszakadt, és a további bántalmazás elkerülése miatt kellett a kerítésen átmászni. A nyomozó hatóság az alperes adott állításait oly mértékben alaptalannak minősítette, hogy az alperessel szemben 2010. október hó 6. napján hamis vád büntetnének megalapozott gyanúja miatt eljárást kezdeményezett a

Debreceni Nyomozó Ügyészségnél (Ny.412/2010.). A Debreceni Nyomozó Ügyészség a 2010. október hó 14. napján kelt határozatával a feljelentést elutasította, mert a nyomozati eljárásban nem került kétséget kizáró módon igazolásra, hogy a felperes nem bántalmazta tettelegesen az alperest, így kétséget kizáró módon nem volt megállapítható, hogy a felperes elkövette-e a bűncselekményt vagy sem, ezért az igazságszolgáltatás elleni bűncselekmény gyanúja hiányzik.

Az alperes, mint magánvádló magánindítványa alapján a Debreceni Járásbíróság előtt a felperessel szemben könnyű testi sértés vétségének gyanúja miatt indult eljárás (44.B.2169/2010.). Az elsőfokú bíróság 2012. október hó 25. napján ítéletével a felperest az ellene emelt vád alól felmentette. Az alperes fellebbezése folytán eljáró Debreceni Törvényszék az első fokú ítéletet helybenhagyta (18.Bf.666/2012/5.).

A felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy az alperes a szórólap terjesztésével, valamint a médiában megjelent nyilatkozatával megsértette a jóhírnévhez, becsülethez és emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogait, ezért őt 2 000 000 Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére is kérte kötelezni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a 14. sorszám alatt meghozott ítéletében megállapította: az alperes megsértette a felperes jóhírnévhez, becsülethez és emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogait azzal, hogy 2010. augusztus hó 28. napján **X** város területén, annak a ..-as helyi választókerületében a felperes személyét indokolatlanul sértő, megalázó, a felperes személyéről valótlan, valamint a valóságot hamis színben feltüntető tényállításokat tartalmazó szórólapot terjesztett. Megállapította továbbá: az alperes megsértette a felperes jóhírnévhez és emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogát azzal, hogy 2010. augusztus hó 30. napján a **Y** Televízióknak adott - és utóbb a **Y** Televízióban, valamint a **d** internetes oldalon megjelent - nyilatkozatában valótlanul azt állította, miszerint a felperes 2010. augusztus hó 28. napján az alperest életveszélyesen megfenyegette és tettelegesen bántalmazta. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 400 000 Ft-ot, valamint 40 000 Ft perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 36 000 Ft le nem rótt kereseti illetéket, míg az ezt meghaladó 84 000 Ft kereseti illetéket az állam viseli.

Határozatának a fellebbezések szempontjából releváns indokolása szerint az alperes a szórólap terjesztésével a felperes közszereplői státusza mellett is megvalósította a felperes emberi méltósághoz, jóhírnévhez és becsülethez fűződő személyiségi jogainak a megsértését, továbbá a médianyilatkozattal megvalósította a felperes jóhírnévhez és emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogainak a megsértését.

A nem vagyoni kár a természetes személyek esetében a károsultnál előállt bármely testi, lelki, pszichikai, emocionális, vagy az élethelyzet hátrányos megváltozásában jelentkező immateriális hátrány lehet. A hátrány előállta pedig a következetes bírói gyakorlat alapján részben tételes bizonyítékok, részben a Pp. 163. §-ának (3) bekezdése szerinti köztudomású tények alapján is megállapítható.

Az alperes magatartása nem volt összeegyeztethető az adott helyzetben általában elvárható magatartással, ezért annak felróhatósága fennáll.

Az immateriális hátrányok körében az elsőfokú bíróság a történeti tényállásban leírt hátrányokat, azaz a felperes társadalmi megítélésének csorbulását, személyének a környezetében kialakult hátrányos megítélését, a személyével szembeni bizalom megingását, a folyamatos és általános magyarázkodási és védekezési kényszerűségét, valamint azt a tényt értékelte, hogy mindez éveken keresztül fennállt, sőt bizonyos terjedelemben jelenleg is fennáll.

A nem vagyoni kártérítés mértékét az ítélelhozatalakorí ár- és értékvíszonyokat figyelembe véve 400 000 Ft-ban állapította meg, mely összeg alkalmas a felperes által elszínevedett nem vagyoni hátrányok kompenzálására, egyben igazodik a józan mértéktartás és a társadalom teherbíró képességének figyelembevételére vonatkozó szempontokhoz.

A perköltség viseléséről a Pp. 81. §-ának (2) bekezdése alapján határozott. Az alperest kötelezte a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti illeték pervesztességére eső részének megtérítésére, míg a felperes esetében ezt mellőzte az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 62. §-ának (2) bekezdése alapján, így ezen illetékrészt az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen mindkét fél terjesztett elő fellebbezést.

A felperes a fellebbezésében az első fokú ítélet részbeni megváltoztatásával a nem vagyoni kártérítés összegének 2 000 000 Ft-ra történő felemelését kérte. Álláspontja szerint a megítélt kártérítési összeg kirívóan alacsony, az nem áll arányban az eset körülményeivel, ezért a nem vagyoni kártérítés jogintézménye ilyen módon a jogalkotó, valamint az irányadó bírói gyakorlat által kialakított céljait nem tölti be. Az alperes magatartása kiemelt közérdeklődést váltott ki, és az befolyásolhatta a választás eredményét. A jogsértő magatartás felróhatósága, annak mértéke, a nagy nyilvánosság előtt történő elkövetés, a jogsértés súlya és annak a felperes személyére, valamint környezetére ható rendkívül káros és a mai napig tartó következményei, továbbá az a körülmény, hogy az alperesnek a felperes sérelmére tanúsított jogsértő magatartása bűncselekményt valósított meg, melynek elkövetéséért őt jogerősen elítélték, mind olyan körülmények, amelyek a felperes kártérítési igényét megalapozzák. Hivatkozott a BH135.2002. szám alatt közzétett eseti döntésre, amelyben hasonló tényállás mellett, de több mint 10 évvel ezelőtt 500 000 Ft összegű nem vagyoni kártérítés és annak évi 20 %-os kamatának megfizetésére kötelezte a bíróság a jogsértőt. Napjainkban a bíróságok a hasonló, közérdeklődéssel kísért ügyekben milliós összegű kártérítést ítélnék meg enyhébb jogsértés esetén is, ami ugyancsak indokolja a marasztalás összegének felemelését.

Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatásával a kártérítés megfizetése iránti kereset elutasítását kérte. Előadása szerint a felperesről a környezete az inkriminált cselekmény előtt sem volt jó véleménynel, s vitatta, hogy a felperes mindennapjait tönkretette az általa állítólagosan megvalósított jogsértő magatartás. A felperes vonatkozásában nem is merültek fel olyan konkrét hátrányok, amelyek a kártérítés iránti igényét megalapozták volna.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helybenhagyását kérte annak az alperes fellebbezésével érintett részében, ahogy az alperes is a fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helybenhagyását kérte annak a felperes fellebbezésével érintett részében és hivatkozással arra, hogy a felperes az őt ért állítólagos sérelem mértékét jelentősen eltúlozta, amelyhez igazította a kártérítési igényét.

Az ítélet tábla a Pp. 253. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének az objektív szankciókra vonatkozó rendelkezéseit. Az ítélet tábla a fellebbezéseket alaptalannak találta a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, s abból az irányadó jogszabályok megfelelő alkalmazásával helytálló következtetésre jutott, melynek indokaival is egyetértett az ítélet tábla azok megismétlése nélkül.

Az immateriális sérelmek helyrehozhatatlanok, a kár mértéke nem állapítható meg objektív mérce szerint, az minden esetben bírói mérlegelésen alapul, melynek során az egyedi körülmények gondos és részletes mérlegelése mellett, a mértéktartás követelményének megfelelően, igazodni kell a jogalkalmazás kialakult gyakorlatához.

A nem vagyoni kártérítés a társadalomban élő és ahhoz különböző formákban kapcsolódó állampolgárok autonómiáját ért, de nem kizárólag a személyhez fűződő jogok megsértéséből eredő hátrányok vagyoni eszközökkel történő kiegyenlítésének általános polgári jogi jogintézményévé vált, amelynek alapja a vagyoni károk körén kívül eső valamely immateriális sérelem. A nem vagyoni kárpótlásnak az a rendeltetése, hogy segítse a károsultat életviszonyainak, életvitelének a károsító esemény következtében megváltozott körülményekhez igazodó kialakításában, s egyidejűleg biztosítsa a nem vagyoni hátrányból eredő nehézségek leküzdését, illetőleg más lehetőségek megteremtésével enyhítse azokat a hátrányokat, amelyek a károkozás folytán a károsultat érték. Ehhez a károsult személyi körülményeit, a társadalomban elfoglalt helyzetét, a káreseménynek a károsult személyével való összefüggéseit kell döntő súllyal értékelni.

Az ítélezési gyakorlat szerint a nem vagyoni kárpótlás mértékének meghatározásánál a károsult személy körülményeit, életkorát, a társadalomban elfoglalt helyzetét, a káreseménynek a károsult személyével való összefüggéseit kell döntő súllyal értékelni. A nem vagyoni kárpótlás mértékének megállapításánál tehát a jogsértés súlyát és a következmények súlyosságát kell figyelembe venni, nem hagyható figyelmen kívül az összeg meghatározásánál a hasonló következményekkel járó, korabeli káreseményekkel kapcsolatos ítélezési gyakorlat és az annak megfelelő egységes megítélés követelménye sem.

A nem vagyoni kártérítés egyik funkciója a kompenzáció, a személyi sérelem, hátrány hozzávetőleges kiegyensúlyozása pénzbeli szolgáltatás nyújtásával. A kompenzáció a tönkretett életlehetőségeket helyettesítő, kiegyensúlyozó, az elveszett helyett más nemű előnyt nyújtó funkciókat tölt be. A felperest ért és kompenzálendő hátrányok kiküszöböléséhez 400 000 Ft nem vagyoni kártérítés szükséges, s egyben elegendő is. Ez az összeg felel meg az egységes megítélés követelményének, amelynek szemléltetéséül, s a felperes fellebbezésében felhívott eseti döntés ellentételezéséül az ítélet tábla utal a Debreceni Ítélet tábla Pf.I.20.750/2009/7. szám alatti ítéletére - melyet a Kúria a Pfv.IV.21.767/2010/5. szám alatti ítéletével hatályában fenntartott -, s amelyben egy hasonló tényállású ügyben 200 000 Ft nem vagyoni kártérítés és kamatai megítélésére került sor.

A leírtak miatt az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta a Pp. 254. §-ának (3) bekezdése szerint annak helyes indokai alapján.

A felperes és az alperes a fellebbezési eljárásban a saját fellebbezésük tekintetében pervesztesek lettek, ám a felperes által fellebbezett érték (1 600 000 Ft) jelentősen meghaladta az alperes által fellebbezett értéket (400 000 Ft), ezért az ítéletábra a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján a felperest kötelezte a jogi képviselővel eljáró alperes költségének megtérítésére. Az ügyvédi munkadíjban jelentkező perköltség összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése alapján állapította meg; a teljesítési határidő a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapul. A per tárgyi illetékfeljegyzési jogos volta miatt le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a felek a fellebbezésük sikertelensége okán kötelesek megtéríteni az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 74. §-ának (3) bekezdése értelmében irányadó, s a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján.

Debrecen, 2016. február hó 11. napján

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. a tanács elnöke, Dr. Bakó Pál sk. előadó bíró, Dr. Pribula László sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő